

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Θ'.

✱ ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ, 20 ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ 1911 ✱

ΑΡΙΘΜΟΣ 424

“Ενας λαός υψώνεται ἅμα δείξη πῶς δὲ φοβᾶται τὴν ἀλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ”

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Περσικαί.

Α. Β. Κουδέντες—Ο Μιστριώτης καὶ μιά Ρομιοπούλα.

ΑΡΙΣΤΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Ἐπὶ τὴν «Στροφὴν» (Jean Moutcas).

ΜΟΙΡΙΤΑ. Ὅποιος μιά φορά, Μητέρα. σὲ κοιτάζει —(Novelis).

Κ. ΠΑΛΑΜΑΣ. Γιὰ νὰ τὸ διαβάσουν καὶ τὰ παιδιὰ.

ΨΥΧΑΡΗΣ. Ἀκόμη λιγάκι σχολειό.

» Προορισμός (συνέχεια).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—Τὸ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ—Ἡ ΚΟΙΝὴ ΓΝΩΜΗ—Ὅ,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΓΙΑ ΝΑ ΤΟ ΔΙΑΒΑΣΟΥΝ ΚΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Στὴν «Πρόοδο» τῆς Πόλης ποὺ κάποιος ἔχει τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ στέλνῃ κάποιος μου φίλος διάβασα τώρα τελευταία γιὰ τὴν τελετὴ ποὺ ἔγινε στὴ Μεγάλῃ Σχολῇ τοῦ Γένους ἀνήμερα τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Αὐτοῦ εἶδα τὸ λόγο τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Πατριάρχῃ μας, καὶ τὸν ἐπίλογο τοῦ λόγου τούτου, ξεχωριστὰ μιλημένο πρὸς τοὺς μαθητὰς τῆς Σχολῆς.

Μολονότι συνειδημένος νὰ βλέπω καὶ νὰ κούω, καὶ ἀπὸ τοὺς ἐπίσημους καὶ ἀπὸ τοὺς ἀσημαντους, λογινοὺς ἀστήριχτους κ' ἐπιχειρήματα στὸν ἀέρα γιὰ τὴ ζωντανή μας τὴ γλῶσσα ποὺ κρατᾶ καὶ ποὺ σπέρνει τὸ Λόγο τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Ὁμορφίης, μὲ ἀπορία σταμάτησα στὸν ἐξῆς παράγραφος τῆς πατριαρχικῆς ὁμιλίας:

«Ἴσως θὰ γνωρίζετε ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐβράδευσε τριάκοντα λογίους, παρασημοφορήσασα αὐτούς. Μεταξὺ τῶν παρασημοφορηθέντων δὲν θὰ εὑρητε κανένα ἀπολύτως μαλλιάρων. Πάντες οὗτοι μεταχειρίζονται γλῶσσαν καλὴν μὲ μερικὰ τοπικὰ ἰδιώματα.»

Σέβομαι καὶ τιμῶ τὴν Α. Θ. Π. κ' εὐλαδῶς τὴν ἀσπάζομαι τὴν δεξιάν τῆς. Μὰ τὸ δυστύχημα εἶναι πῶς βρίσκομαι μέσα στὸν κύκλο τῶν «τριάκοντα λογίων», ποὺ, καθὼς γράφαν οἱ ἐφημερίδες, τοὺς παρασημοφόρησε, καλοπροαίρετα, ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία. Δὲν ξέρω ἂν ἀληθεύει τὸ ἄκουσμα. Ξέρω μονάχα πῶς, ὅσο καὶ νὰ κολακεύῃ τοὺς παρασημοφορημένους τὸ εὐγενικὸ τοῦτο ξεχώρισμα τῆς Α. Θ. Π., ὅσο καὶ ἂν θὰ μπορούσε τοῦτο νὰ λογαριασθῇ, ξεχωριστὰ γιὰ

μένα, σὰ συχωροχάρτι, καὶ χωρὶς νὰ ἐξετάσω πῶς κάμποσοι ἀπὸ τοὺς παρασημοφορημένους θὰ ξαφνιστήκανε μὲ τὸ ἀνέλπιστο συναπάντημα τριάντα ὀνομάτων ποὺ ἀντιπροσωπεύουν ἐργασίες ἀνθρώπων πολὺ διαφορετικῶν ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλο καὶ δυσκολοταίριαστων, ξέρω πῶς ὁ τέτοιος γλωσσικὸς χαρακτηρισμὸς τῶν τριάντα ἀπὸ τέτοια ἐπίσημη πηγὴ θὰ εἶναι γιὰ κάμποσους ἀπὸ αὐτοὺς ἀνέλπιστος περισσότερο ἀπὸ κάθε τι.

Ξέρω πῶς ὁ Μαλλιαρισμὸς βασιλεύει. Ξέρω πῶς, ἀπὸ τὴ στενοχώρια τοῦ φαντασμένου καθαιρευσάνου καὶ ἀπὸ τὴν ἀλαφροσύνη τοῦ ἀνίδεου, ποὺ, καθὼς ἀδράχνει τὸ παιδί τὴν πέτρα γιὰ νὰ πετροβολήσῃ τὸ καρπόφορο δέντρο, ἀδράξαν τὸ πρῶτο ἀθῶο δημοσιογραφικὸ χωρατὸ γιὰ νὰ χτυπήσουνε μὲ κείνο, ξέρω πῶς μαλλιάροι λέγονται ὅσοι, ἐξῆς ἢ ἀδέξια, δυνατὰ ἢ ἀδύνατα, μὲ βαθιοχάραχτη βούλλα ἢ μὲ τὴν ἀγαθὴ τους μοναχὰ διάθεσι, ἀπὸ τοὺς πολύπειρους τεχνίτες τοῦ Λόγου ἴσα μὲ τοὺς ἀγίνωτους παραγαιμιστὰς τοῦ χαρτιοῦ, δὲν περιορίζονται: νὰ τὴ μιλάνε, σὰν κάθε ρωμιὸς γύρο του, στὸ βρόντο κάπως καὶ πρὸχειρα, μὰ καὶ τὴ γράφουνε πιδ σπουδασμένα καὶ πιδ προσεχτικὰ τὴ ζωντανή μας τὴ γλῶσσα, τὴν κοινή, τὴν ἐθνική, ποὺ κρατᾶ καὶ ποὺ σπέρνει τὸ Λόγο τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Ὁμορφίης. Γλῶσσα «καλὴ» καὶ γλῶσσα «κακὴ» δὲν ὑπάρχει: κάθε γλῶσσα, ἀπὸ τὴ μεριὰ ποὺ τὴ βλέπεις, μπορείς νὰ τὴν ξεχωρίσης καλὴ ἢ κακὴ, σχετικὰ καὶ ὑποκειμενικά, ἀνάλογα μὲ τὴ σωστὴ ἢ μὲ τὴν ξυκιχὴ ζυγαριὰ τοῦ γούστου σου ποὺ τὴ ζυγιάζει. Ὅ,τι δὲν ξέρω, εἶναι τὰ «μερικὰ τοπικὰ ἰδιώματα» ποὺ πλουμίζου τὴν «καλὴ» γλῶσσα τῶν τριάντα παρασημοφορημένων. Ξέρω πῶς ἀνάμεσα στοὺς τριάντα τούτους βρίσκονται λογοτέχνες ποὺ ἕποιος θὰ ἤθελε σωστὰ νὰ τοὺς χαρακτηρίσῃ ἀναγκασμένος θὰ εἶτανε νὰ τοὺς πῇ μαλλιάρους, ὅσο καὶ ἂν μπορούσε νὰ μὴ τὸ θέλαν ἐκεῖνοι γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους τόνομα τοῦτο, ἀπὸ κάποιον πάντ' ἀφορμῇ. Καὶ ἀπάνου ἀπ' ὄλα ξέρω πῶς εἶμαι, στρογγυλὰ καὶ χτυπητὰ, **μαλλιάρους ἀπολύτως**, καὶ πῶς, βλέποντας ποιοὶ σημαδεύτηκαν καὶ ποιοὶ σημαδεύονται μὲ τὴν ἐτικέττα τούτη, τὸ θεωρῶ ἐπαινό μου καὶ τὸ λογαριάζω δόξα μου μαλλιάρους νὰ κράζομαι. Καὶ ὁ μαλλιαρισμὸς, τὸ εἶπα καὶ τὸ ξαναλέω, εἶναι ἢ ἀρετὴ μου.

Ξέρω πῶς ἡ ἀδιαφορία, ἀκατάδεχτη, καὶ ἡ